

Een update van de

In 2021 gingen een aantal projecten van start die zijn voortgekomen uit het sectorplan 'Versnelling verduurzaming van de Melkgeitenhouderij'. Deze projecten vinden plaats binnen een zogenoemde publiek-private samenwerking. We geven een update over de projecten 'Zorg voor jonge dieren' en 'Salmonellose'.

Project 'Zorg voor jonge dieren'

De opfok van jonge dieren blijft een aandachtspunt in de veehouderij, ook binnen de melkgeitensector. Als veehouder doe je er alles aan om lammeren succesvol op te laten groeien en om de sterfte te beperken, maar dit is niet altijd eenvoudig. Om de melkgeitenhouders hierin te ondersteunen, is het project 'Zorg voor jonge dieren' opgestart. Dit project bestaat uit een data-analyse en het opzetten en valideren van een 'lammeropfoktool'.

Data analyse 2016-2021

In de data-analyse zijn de (geanonimiseerde) I&R-gegevens van alle Nederlandse melkgeitenbedrijven over de periode 2016 tot en met 2021 meegenomen. Met deze data wilden we een benchmark opzetten voor de sterfte in verschillende leeftijdscategorieën, die te gebruiken is in de te ontwikkelen 'Lammeropfoktool'. Uit de analyse bleek dat de gegevens tot en met 2020 niet altijd nauwkeurig werden ingevoerd in I&R. Om een realistische

benchmark te kunnen opzetten, zijn betrouwbare data nodig. Daarom werden de data van bedrijven die snel na geboorte de lammeren registreerden, zonder biologisch onrealistisch lage lammersterfte over de afgelopen vijf jaar en met een reële spreiding in geboortes - dat wil zeggen dat niet alle lammeren op dezelfde dag in de week worden geboren - het meest betrouwbaar geacht. Deze groep bedrijven vormt daarom de basis voor de benchmark voor het vervolg van dit project. Bedrijven met een lage snelheid en kwaliteit van registratie, hadden gemiddeld ook de laagste sterfte. Op papier lijkt dit mooi, maar eigenlijk zijn dit minder waarschijnlijke data die een onderschatting van de werkelijke sterfte geven. Data van deze bedrijven zijn daarom ongeschikt zijn voor een benchmarkbepaling.

Opzet Lammeropfoktool

Inmiddels wordt gewerkt aan een tool die de melkgeitenhouders voorziet van een persoonlijk bedrijfsoverzicht. In dat overzicht

worden de gegevens uit I&R en Medigeit afgezet tegen de benchmarks. In het overzicht zie je dan verschillende grafieken en een tabel met cijfers. Daarnaast geeft deze tool een score van de kwaliteit van de eigen registratie, zodat je jouw data beter kan interpreteren. Op deze manier is te zien waar het goed gaat binnen de lammeropfok en waar eventueel verbetering mogelijk is.

Validatie tool

Om te bepalen of het bedrijfsoverzicht van de lammeropfoktool een goede afspiegeling geeft van de daadwerkelijke situatie op het bedrijf, wordt een validatie uitgevoerd. Hiervoor worden bedrijfsbezoeken uitgevoerd door een onafhankelijke dierenarts op een dertigtal melkgeitenbedrijven die zich als deelnemer aan dit project hebben aangemeld. De beoordeling tijdens het bedrijfsbezoek wordt vergeleken met het overzicht van de 'Lammeropfoktool'. Daarnaast krijgen de deelnemende houders een eigen overzicht toegestuurd om feedback op te geven. Samen met de melkgeitenhouders willen we zo een praktische tool ontwikkelen om de lammeropfok te kunnen verbeteren.

Publiek-private samenwerking

Publiek-private samenwerking (PPS) betekent: een samenwerking tussen overheid en sectoren. Voor de melkgeitenhouderij is in 2021 een PPS opgestart genaamd 'Versnelling verduurzaming van de melkgeitenhouderij'. Hierbij werken Platform Melkgeitenhouderij (LTO en NGZO), Wageningen Research (WLR en WER), Royal GD en het ministerie van LNV samen aan een aantal deelonderwerpen die bijdragen aan het verduurzamen van de melkgeitenhouderij. Alle lopende projecten staan beschreven op de website van het Platform Melkgeitenhouderij, scan hiervoor de QR code.

PPS-projecten

Project 'Salmonellose'

Enkele melkgeitenbedrijven kregen in 2016 te maken met zeer hoge en acute uitval bij pasgeboren lammeren als gevolg van een *Salmonella* Typhimurium-infectie. De infectie ging gepaard met veel zieke dieren en hoge sterfte. Dit kwam ook doordat de kiem ongevoelig was voor veel soorten antibiotica. Op enkele bedrijven heeft de problematiek bij de geiten ook geleid tot humane infecties en zelfs ziekenhuisopname. Dit was de aanleiding voor verder onderzoek naar salmonellose in de melkgeitenhouderij.

Opzet

Om te onderzoeken hoe vaak salmonellose binnen de Nederlandse melkgeitensector

voorkomt, is dit project in het voorjaar van 2021 gestart met een prevalentieonderzoek. Op ruim 3 procent van de deelnemende bedrijven werden salmonellabacteriën gevonden uit omgevingsmonsters bij de opfok. Opvallend is dat vrijwel geen van de salmonella-positieve bedrijven aangaven klinische verschijnselen te hebben gezien.

Detectie van salmonella

Dit jaar richt het project zich op laagdrempelige onderzoeksmethoden om salmonella-infecties te signaleren. Via tankmelk, stof- en omgevingsmonsters en een kweek van het melkfilter wordt de aan- of afwezigheid van de salmonellabacterie onderzocht. Om de werkzaamheid van deze methoden te kunnen toetsen, moeten ze gevalideerd worden op minimaal dertig bedrijven mét en zonder salmonellose.